

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (16.3-34) SD-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) 2019 m. lapkričio 8 d. išvadoje Nr. NV-3134 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas, taip pat pagal 2019 m. lapkričio 12 d. vykusiam tarpinstituciniame pasitarime (toliau – tarpinstitucinis pasitarimas) gautas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas.

Pažymėtina, kad į Teisės grupės Išvadoje pateiktą pirmą pastabą tikslinti Nutarimo projektu tvirtinamų Nuostatų 14.1 papunktį neatsižvelgta, nes Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) gali gauti duomenis apie fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu, giminystės ryšį su vaiku, jeigu jis yra giminaitis, iš Lietuvos Respublikos gyventojų registro ne Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo pagrindu, o bendradarbiavimo pagrindu, vadovaudamasi Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1114 „Dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 11.2 papunkčiu, taip pat Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 50 straipsnio 2 dalies 2 punktu. Kita vertus, siekiant teisinio aiškumo, bus įvertinta galimybė inicijuoti Gyventojų registro įstatymo keitimą, siūlant įtraukti Tarnybą į subjektų, turinčių teisę gauti iš Gyventojų registro informaciją apie giminystės ir svainystės ryšius.

Atsižvelgiant į Teisės grupės Išvadoje pateiktą antrą pastabą, atsisakyta Nutarimo projektu tvirtinamų Nuostatų 14.2 papunkčio, nes duomenys apie tai, ar fizinis asmuo, norintis tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju ar dalyviu, budinčiu globotoju, nėra teismo tvarka nustatęs sutuoktinių gyvenimo skyrium, bus gaunami renkant Nuostatų 14.3 papunktyje nurodytus duomenis apie fizinio asmens, norinčio tapti vaiko globėju (rūpintoju), šeimos steigėju, dalyviu ar budinčiu globotoju, šeiminių padėčių.

Taip pat pažymėtina, kad Teisės grupės Išvadoje pateiktos ketvirta ir aštunta pastabos, į kurias nebuvo atsižvelgta, suderintos darbo tvarka.

Dėl Teisės grupės pateiktos pastabos įvertinti poreikį keisti Šeimynų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte vartojamą formuluotę manytina, kad, viena vertus, patikslinus

formuluotę, jog Tarnyba teikia išvadą ne tik apie šeimos steigėjo, bet ir dalyvio atitiktį Šeimos įstatymo 4 straipsnyje nustatytiems reikalavimams ir steigiamos šeimos tinkamumą tapti vaikų globėju (rūpintoju), t. y. pakeitus Šeimos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto formulavimą taip: „<...> gauti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba) ar jos įgalioto teritorinio skyriaus išvadą apie šeimos steigėjo / dalyvio atitiktį šio įstatymo 4 straipsnyje šeimos steigėjui nustatytiems reikalavimams ir steigiamos šeimos tinkamumą tapti vaikų globėju (rūpintoju)“, nekiltų abejonių, kad Tarnyba rengia išvadą ne tik apie šeimos steigėjo, bet ir apie šeimos dalyvio atitiktį šio įstatymo 4 straipsnyje šeimos steigėjui nustatytiems reikalavimams. Kita vertus, sistemiškai vertinant Šeimos įstatymą ir atsižvelgiant į šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, kurioje nurodyta, kad šeimos dalyviui taikomi tokie patys reikalavimai, kaip ir šeimos steigėjui, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą reikalavimą, manytina, jog tai suponuoja, kad Tarnyba taip pat rengia išvadą apie šeimos dalyvio atitiktį šio įstatymo 4 straipsnyje šeimos steigėjui nustatytiems reikalavimams, nors Šeimos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte tai aiškiai neįvardyta.

Nutarimo projektu tvirtinamų Nuostatų 37 punktas patikslintas numatant, kad savivaldybių bendradarbiavimas dėl fizinio asmens, būtinio globotojo ar šeimos, tinkamos globoti (rūpinti) vaiką, paieškos vyksta per savivaldybių įsteigtus globos centrus. Ministerija pažymi, kad detalesnė savivaldybių bendradarbiavimo tvarka bus nurodyta socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu tvirtiname Globėjo (rūpintojo) parinkimo likusiam be tėvų globos vaikui tvarkos apraše. Į kitas Teisingumo ministerijos pastabas, pateiktas tarpinstituciniame pasitarime, atsižvelgta.

2019 m. lapkričio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybėje vyko pasitarimas dėl Nutarimo projekto. Susitikime dalyvavo ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės atstovai. Susitikime buvo aptartos Nutarimo projekto derinimo pažymoje (pateiktoje Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2019 m. spalio 24 d. bei pristatytoje 2019 m. lapkričio 12 d. tarpinstituciniame pasitarime) pateiktos suinteresuotų institucijų pastabos ir ministerijos neatsižvelgimo į pastabas argumentai. Dėl visų esminių institucijų pastabų, nurodytų Nutarimo projekto derinimo pažymoje, susitarta ir į jas atsižvelgta.

Įvertinus Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus pastabas bei dalį Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabų, nuspręsta, kad iki 2020 m. liepos 1 d. ministerija parengs ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai pateiks Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo pakeitimų projektus. Pakeitimais bus išspręsta asmens, norinčio globoti (rūpinti) vaiką, sutuoktinio ar kartu gyvenančio neįregistravus santuokos asmens pradinio įvertinimo problema, bus suteikta teisė Tarnybai rinkti informaciją apie asmeniui, norinčiam globoti (rūpinti) vaiką, jo sutuoktiniui ar kartu gyvenančiam neįregistravus santuokos asmeniui paskirtas administracines nuobaudas ir (ar) administracinio poveikio priemones už administracinių nusižengimų padarymą, kuri reikšminga charakterizuojant asmenį ir sprendžiant dėl jo tinkamumo tapti vaiko globėju (rūpintoju). Taip pat bus pakeistas asmenų, norinčių tapti vaiko globėjais (rūpintojais), dokumentų pateikimo algoritmas. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimais bus praplėstos globos centrų funkcijos, susijusios su pasirengimu vaiko globai (rūpybai) ir vaiko globos (rūpybos) organizavimu.

Atsižvelgus į Lietuvos savivaldybių asociacijos siūlymus, pratęstas mokymų vaiko globai (rūpybai) ar vaiko priežiūrai pasirengti, organizavimo terminas, t. y. mokymai turės būti suorganizuoti ne per 10 darbo dienų, o per 20 darbo dienų.

Atsižvelgus į Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus siūlymą nuolatinės globos (rūpybos) atvejais nustatyti tokį patį vaiko apšankymų periodiškumą, kaip ir laikinosios globos (rūpybos) atvejais, apšankymų periodiškumas pirmais globos (rūpybos) metais suvienodintas. Vaikui ir jo globėjams (rūpintojams) antrais ir paskesniais nuolatinės globos (rūpybos) metais bus teikiamos konsultacijos, įvairios paslaugos, siekiant užtikrinti tinkamą vaiko globos (rūpybos) vykdymą.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė ministerijos Šeimos ir vaiko teisių apsaugos grupės patarėja Gailė Veršekienė, tel. 8 706 68 229, el. p. gaile.versekiene@socmin.lt.

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 15 lapų.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Linas Kukuraitis

Gailė Veršekienė, tel. 8 706 68 229, el. p. gaile.versekiene@socmin.lt